

બારાખાડી ગામમાં સ્ત્રીને બદલે પુરૂષ હળ ચલાવે

પહેલાના જમાનામાં ખેતી ઉત્તમ કહેવાતી. વ્યક્તિ કેટલો સમૃદ્ધ છે તે તેની પાસે કેટલી જમીન છે તેના આધારે નક્કી થતી. સાલી આધી ઘરવાલી હે એવું કહેવાય છે, સાચું ખોટું રામ જાણે કેટલાક બનેવી આ રૂઢિપ્રયોગના રૂઢ અર્થ પર આરૂઢ થઈ સાળી માટે લંગશિયા નાંખતા હોય છે. ક્યારેક સાળી પણ બહેનનો સંસાર ઉજાડવામાં યત્કિસ્તિ યોગદાન આપતી હોય છે. આવા અપવાદો બાદ કરતા સાળી બનેવીના સંબંધો દિયર-ભાભી કે નણદોઈ-સાળાવેલીની સંબંધો ગૌરવપૂર્ણ અને ગંગાજમત જેવા રહે છે! ખેતી કરનાર માટે પશુપાલન એ સાળી આધી ઘરવાળી જેવી પ્રવૃત્તિ છે. ચોલી દામન જેવો સંબંધ હોય છે. એ જમાનામાં ખેતી ઉત્તમ, વેપાર મધ્યમ અને નોકરી કનિષ્ઠ કહેવાતું. આપણો દેશ સોનાની ચિડીયા કહેવાતી. આપણા દેશમાં સતત યુધ્ધોને લીધે લોહીની નદી વહેતી. બાકીના સમયમાં ધી-ધૂધના નદીઓ વહેતી. (દૂધ તો માનો કે સમજ્યા ભેં. આડ કે દસ ફેટનું હોય નદીમાં દૂધ વહી શકે પણ ધી નદીમાં ઉનાખી-ઓમાસામાં સરળતાથી સડસડાટ વહે. પણ, બોસ શિયાળામાં ધી જામી જાય તો કેવી રીતે વહેતું હશે? કોઈ જાણકાર ફોડ પાડજો!!!)

ખેતી માટે બળદ એ કલ્પતરું સમાન છે. ખેતરમાં ખેડવા, વાવણી કરવા, ખાતર નાંખવા વગેરે કામમાં બળદની જરૂર રહે છે. ખેડૂતો બળદને સગા દીકરા કરતાં વધુ લાડ લડાવે છે. એના ચારા પાણીમાં સુવિશેષ ધ્યાન આપે છે. ઘર થી ખેતર અને ખેતરથી ઘરે જવા માટે ગાડે બળદ જોડવામાં આવે છે!! જેમ સીતારામ કે રાધેશ્યામ બોલવામા આવે છે તેમ બળદગાડું કહેવામાં આવે છે. જે સ્વયંમ બળદનું મહિમાગાન અને મહિમામંડન કરે છે!!

ગધેડાની જેમ બળદની પણ બહુ ઓછી કદર થાય છે અથવા થતી નથી. બળદમાં અક્કલનું તત્ત્વ કેટલું છે તે અંગે તો અધિકૃત રીતે કશું રહેવાયું હોય તેમ બિનાધારભૂત કે આધારભૂત વિશ્વસનીય કે અવિશ્વસનીય જ્ઞોતમાંથી જાણવા મળ્યું નથી. બળદ ગૌવંશ છે. બળદ અને આપલા વચ્ચે સંભવતઃ પ્રજ્ઞેત્પતિશક્તિનો છે! કેટલાય બનુચકોને બુધ્ધિનો બળદ કહીને વ્યક્તિને નહીં પણ બળદને ઉતારી પાડીએ છીએ!!!

શિવજીના આ સ્વરૂપની રચના કલાકારોએ પૌરાણીક કથાઓમાં કરવામાં આવેલા ભગવાન શિવના ચરિત્ર ચિત્રણના આધારે કરી છે. બળદ તેમનું વાહન છે. નંદી વૃષભ એટલે કે બળદ છે. બળદ ગૌવંશ હોય છે. ધાર્મિક દ્રષ્ટિએ પણ બળદનું ઘણું મહત્ત્વ માનવામાં આવે છે. પૌરાણીક ગ્રંથોમાં તો બળદ એટલે વૃષભને ધર્મનું પ્રતિક પણ માનવામાં આવે છે. ધર્મ રૂપી આ બળદના ચાર પગ ગયો પુરુષાધો તરફ ઈશ્વારો કરે છે જે ધર્મ, અર્થ, કામ અને મોક્ષ છે. એટલે તેની પ્રાપ્તિ શિવની કૃપાથી જ થાય છે. બળદ આમ તો ભગવાન શિવનું વાહન છે, એટલા માટે ગૌવંશનું રક્ષણ કરવાનું ધાર્મિક મહત્ત્વ પણ છે.

મેહબૂબ ખાનની ‘મધર ઇન્ડિયા’માં બળદગાડાની દોડનો દ્રશ્ય ખૂબ રસપ્રદ બની ગયો હતો. ૧૯૫૯માં ફિલ્મકાર વિલિયમ બાઉલરની ફિલ્મ ‘બેનહર’માં રથની દોડનો ભાગ ફિલ્મના બીજા યુનિટના ડિરેક્ટર અને કેમેરામેને શૂટ કર્યું હતું. દર્શ વારંવાર જોવા આવ્યા અને ફિલ્મની લોકપ્રિયતાનો શ્રેય

તેને આપવામાં આવ્યો. ફિલ્મ ‘નયા દૌર’માં પણ ઘોડાગાડી અને બસની દોડ મનુષ્ય વર્સેસ મશીનની કોમ્પિટિશનનું પ્રતીક બની. બિમલ રોયની બલરાજ સાહની અભિનીત ફિલ્મ ‘દો બીધા જમીન’માં એક ખેડૂત મહાજનના પંજાથી મુક્ત કરાવવા માટે મહાનગરમાં હાથ રિક્ષા ચલાવે છે. બે રિક્ષામાં બે જાડા લોકો વચ્ચે પરસ્પર અંહકારના કારણે મંજિલ સુધી પહોંચવા માટે હોડ થાય છે. રિક્ષા ચલાવનારના પ્રાણની વાત આવી જાય છે. દાયકાઓ પછી ઓમ પુરી અભિનીત ‘સિટી ઓફ જોય’નું પ્રદર્શન થયું. પ્રેમચંદની બે બળદની કથાથી પ્રેરિત ‘હીરા-મોતી’ નામની ફિલ્મની પ્રશંસા થઈ હતી. ટ્રેક્ટરના આવવાથી બળદનું મહત્ત્વ ઓછું થઈ ગયું છે. રાજકીય સ્વતંત્રતાના સમયે કોંગ્રેસની ચૂંટણીનો નિશાન બળદની જોડ હતું.

વલસાડ જિલ્લામાં આદીવાસી સમાજના લોકો મોટાભાગે ડાંગરની ખેતી કરે છે. ત્યારે વર્ષોની પરંપરા મુજબ ડાંગરના પકને નજર ન લાગે એ માટે ડાંગરના ખેતરમાં કાળા રંગનો પાક રોપવામાં આવે છે. લોકોનું માનવું છે કે, આ પ્રકારનો પાક ખેતરમાં રોપવાથી ડાંગરને નજર લાગતી નથી. ડાંગ જિલ્લો ૧૦૦ ટકા આદિવાસી વિસ્તાર છે. અહીં વર્ષોથી ડુંગરોમાં વસતા આદિવાસીઓ પારંપરિક ખેતી કરતા આવ્યા છે. પદ્ધતિઆદિવાસીઓ પારંપરિક પૂજા કર્યા બાદ જ બીજને જમીનમાં નાંખે છે. જેને સ્થાનિક ભાષામાં બી બાટવનું પણ કહેવામાં આવે છે. ડુંગરાળ પ્રદેશમાં રહેનારા આદિવાસીઓ ડુંગરોમાં ખેતી કરે છે, ત્યારે પાક આવ્યા બાદ ડુંગર દેવની પૂજા કરે છે. જે સતત ઊંચી પદિવસનો તહેવાર હોય છે. ડુંગર દેવની પૂજા પાછળ પણ માન્યતા રહેલી છે. આહીના લોકો માને છે કે, ડુંગર ઉપર ખેતી કરવામાં આવે, ત્યારે ડુંગર દેવની માવલી ખેતીનું રક્ષણ કરે છે.

નર્મદા જિલ્લાના બારાખડી ગામે બળદ ન હોવાથી કે ટ્રેક્ટર ન હોવાથી મહિલાએ હળ ચલાવવાની ફરજ પડી છે!! મહિલાના પતિએ વાવણી કરી હતી. એક તરફ વિશ્વગુરૂના દાવાને તાર તાર કરે છે. આ સમસ્યાને પુરૂષ હળ ચલાવીને દૂર કરી શકે છે અને મહિલા બિયારણ વાવી શકે!! બાકી ટ્રેક્ટર, બળદ બધુ બકવાસ છે!!

એ
ભર લાખ ખાંડીનો મિજાજ છે, વાદળ માનો કે કોઈ યુવારાજ છે. વહેલો આવ્યો એટલે કહ્યું હશે, આટલી વાતથી એ નારાજ છે. ધરતી કાગ ઝોળે પ્રતીક્ષા કરે છે, રાહની અવાધિ સવારથી સાંજ છે. ખેતરો સૂકાભદ, નદી તળાવ ખાલી, માનો વાદળોને વર્ષવાનું અગરાજ છે ધીમી, ધીમી, ધીમી ધારે ધારે વરસે, વીણાની સંગત જળમય પખાજ છે, ભરત વૈષ્ણવ. ૨૦.૮.૨૦૨૧.

ન્યૂઝ ઓફ ગાંધીનગર
ન્યૂઝ ઓફ ગાંધીનગર દૈનિક સાહિત્ય સરિતા-આયોજક : પ્રદીપ રાવલ

N.O.G.SS. NO-0026
વિષય - મનોકામના વિભાગ - પદ (ગઝલ) શીર્ષક - કહી છે કહાની. મનોકામના સૌ ફળે ક્યાં બધાંની? રહે કામના કોઈ થઈને સજાની? તમે એક દીપક જલાવીને રાખો, દિશા જોઈ લેજો છતાંયે હવાની! અમે નેનથી રોજ મોતી લૂટાવ્યાં, તમે વાત માંડી રહ્યા બસ નફાની. શમાનું રહ્યું છે ભલે રુપ મારું, કરી ક્યાં છે પરવાહ ખુદ લ્યો કજાની! મનોકામના પૂર્ણ થાતી, ન થાયે, અમે x મોનુંx રહીને કહી છે કહાની! અંજના ગાંધીx મૌનુ વડોદરા (હાલ અમેરિકા)

આત્મનિરીક્ષણ માટે મજબૂર કરતી પોસ્ટ - એક મુસ્લિમ મહિલાની કલમમાંથી.....

સરદાર શહેરના શ્રી ગજાનંદજી મીમાનીએ એક મુસ્લિમ મહિલાના મોઢેથી આવો સંદેશ મોકલ્યો છે જેને જાણીને કદાચ તમને નવાઈ લાગશે... પરંતુ સત્ય થોડું કડવું છે. આપણે સૌએ વાંચવું, વિચારવું અને અપનાવવું પણ જોઈએ...

તમારી પરણેલી સ્ત્રીઓએ માથા પર પાલવ તો છોડે સાડી પહેરવાનું પણ બંધ કરીદીધું છે... કોણે રોક્યા છે તેમને? તિલક, ચાંદલો તો તમારી ઓળખ હતી ને, શું તમે ખાલી માથું અને કોરા કપાળને અશુભ, અમંગલ અને શોકની નિશાની માનતા હતા ને, જો તમે લોકો નામકરણ, લગ્ન, સગાઈ જેવા સંસ્કારોને શરમ કપાળને અશુભ, અમંગલ અને જન્મદિવસો, વર્ષગાંઠો જેવા પ્રસંગોને જન્મદિવસ અને વર્ષગાંઠના કાર્યોમાં પરિવર્તિત કર્યા હોય તો શું એમાં અમારો વાંક છે? જ્યારે અમારે ત્યાં બાળક ચાલતા શીખે છે ત્યારે પિતાની આંગળી પકડીને મસ્જિદમાં જાય છે અને જીવન ભર પ્રાર્થનાને પોતાની ફરજ સમજે છે.. તમે લોકોએ તો સ્વયં મંદિર બાજુ જોવાનું છોડી દીધું, જાઓ છો તો પણ કાંઈ માંગવું પહેરવામાં તેમની બહાદુરી સમજે છે, અને તમે તેમને રોકવાની હિંમત પૂછ કરી શકતા નથી અને વધુમાં તેઓ ખુલ્લેઆમ અભદ્ર દેખાય છે, શરીરને શણગારીને, તે મુક્તપણે તમારા ડ્રોઈંગરૂમ અને બજારોમાં ફરે છે. શરાબ જેવા નશિલા પદાર્થોનું સેવન કરે છે અને તેમને તેમની આવી હરકતો ઉપર મૌન ધારણ કરી લો છો. અને પરિવાર ની માન-મર્યાદાના ધજ્યા ઉડતા જુઓ છો. તેમજ તમે તેમને કહેવાતા ભદ્ર-સંસ્કારી સમાજની શ્રેણી માં રાખો છો...

આમાં અમારો ક્યાં દોષ છે કે આવા પ્રદર્શન અને નશાના કારણે કોઈ તેમની છેડતી - બળાત્કાર કેમ ના કરે? જો તમે લોકો નામકરણ, લગ્ન, સગાઈ જેવા સંસ્કારોને શરમ કપાળને અશુભ, અમંગલ અને જન્મદિવસો, વર્ષગાંઠો જેવા પ્રસંગોને જન્મદિવસ અને વર્ષગાંઠના કાર્યોમાં પરિવર્તિત કર્યા હોય તો શું એમાં અમારો વાંક છે? જ્યારે અમારે ત્યાં બાળક ચાલતા શીખે છે ત્યારે પિતાની આંગળી પકડીને મસ્જિદમાં જાય છે અને જીવન ભર પ્રાર્થનાને પોતાની ફરજ સમજે છે.. તમે લોકોએ તો સ્વયં મંદિર બાજુ જોવાનું છોડી દીધું, જાઓ છો તો પણ કાંઈ માંગવું પહેરવામાં તેમની બહાદુરી સમજે છે, અને તમે તેમને રોકવાની હિંમત પૂછ કરી શકતા નથી અને વધુમાં તેઓ ખુલ્લેઆમ અભદ્ર દેખાય છે, શરીરને શણગારીને, તે મુક્તપણે તમારા ડ્રોઈંગરૂમ અને બજારોમાં ફરે છે. શરાબ જેવા નશિલા પદાર્થોનું સેવન કરે છે અને તેમને તેમની આવી હરકતો ઉપર મૌન ધારણ કરી લો છો. અને પરિવાર ની માન-મર્યાદાના ધજ્યા ઉડતા જુઓ છો. તેમજ તમે તેમને કહેવાતા ભદ્ર-સંસ્કારી સમાજની શ્રેણી માં રાખો છો...

તમારો બાળકો કોન્વેન્ટમાંથી ભણીને કવિતા સંભળાવતા ત્યારે તમારું માથું ઊંચું થઈ જતું! એવું બનવું જોઈતું હતું કે તેમજ તમે તેમને કહેવાતા ભદ્ર-સંસ્કારી સમાજની શ્રેણી માં રાખો છો... આમાં અમારો ક્યાં દોષ છે કે આવા પ્રદર્શન અને નશાના કારણે કોઈ તેમની છેડતી - બળાત્કાર કેમ ના કરે? જો તમે લોકો નામકરણ, લગ્ન, સગાઈ જેવા સંસ્કારોને શરમ કપાળને અશુભ, અમંગલ અને જન્મદિવસો, વર્ષગાંઠો જેવા પ્રસંગોને જન્મદિવસ અને વર્ષગાંઠના કાર્યોમાં પરિવર્તિત કર્યા હોય તો શું એમાં અમારો વાંક છે? જ્યારે અમારે ત્યાં બાળક ચાલતા શીખે છે ત્યારે પિતાની આંગળી પકડીને મસ્જિદમાં જાય છે અને જીવન ભર પ્રાર્થનાને પોતાની ફરજ સમજે છે.. તમે લોકોએ તો સ્વયં મંદિર બાજુ જોવાનું છોડી દીધું, જાઓ છો તો પણ કાંઈ માંગવું પહેરવામાં તેમની બહાદુરી સમજે છે, અને તમે તેમને રોકવાની હિંમત પૂછ કરી શકતા નથી અને વધુમાં તેઓ ખુલ્લેઆમ અભદ્ર દેખાય છે, શરીરને શણગારીને, તે મુક્તપણે તમારા ડ્રોઈંગરૂમ અને બજારોમાં ફરે છે. શરાબ જેવા નશિલા પદાર્થોનું સેવન કરે છે અને તેમને તેમની આવી હરકતો ઉપર મૌન ધારણ કરી લો છો. અને પરિવાર ની માન-મર્યાદાના ધજ્યા ઉડતા જુઓ છો. તેમજ તમે તેમને કહેવાતા ભદ્ર-સંસ્કારી સમાજની શ્રેણી માં રાખો છો...

“શ્રી સ્વામિનારાયણ ગાદી સુવર્ણ મહોત્વ” અંતર્ગત અમેરિકાના ન્યુ જર્સી ખાતેના લિબર્ટી સ્ટેટ પાર્ક, ફલેગ પ્લાઝા ખાતે ભારતની આઝાદીના અમૃત મહોત્વની ભવ્ય ઉજવણી શ્રી સ્વામિનારાયણ ગાદીના પ્રવર્તમાન આચાર્ય શ્રી જિતેન્દ્રિયપ્રિયદાસજી સ્વામીજી મહારાજના અધ્યક્ષ સ્થાને યુ. એ. સ. એ. મુક્તજીવન સ્વામીબાપા પાઈપ બેનની સુમધુર સુરાવલીઓ સાથે કરવામાં આવી હતી.

કોંગ્રેસમેન બિલ પાસકેલ અને લિબર્ટી પાર્કના પ્રતિનિધિઓ સાથે વરિષ્ઠ સંત મંગલ તથા હરિભક્તો પણ મોટા સમુદાયમાં ઉપસ્થિત રહ્યા હતાં. અસ્થિ કળશનું ન્યુ યોર્ક સિટી મહારાજના અસ્થિ કળશની પુષ્પાજલી માટે ગવર્નર ફીલ મર્ફી, મુક્તજીવન સ્વામીબાપા પાઈપ બેનની સુમધુર સુરાવલીઓ સાથે કરવામાં આવી હતી. શ્રી સ્વામિનારાયણ ગાદીના પ્રવર્તમાન આચાર્ય શ્રી જિતેન્દ્રિયપ્રિયદાસજી સ્વામીજી મહારાજના અસ્થિ કળશની પુષ્પાજલી માટે ગવર્નર ફીલ મર્ફી,

કોંગ્રેસમેન બિલ પાસકેલ અને લિબર્ટી પાર્કના પ્રતિનિધિઓ સાથે વરિષ્ઠ સંત મંગલ તથા હરિભક્તો પણ મોટા સમુદાયમાં ઉપસ્થિત રહ્યા હતાં. અસ્થિ કળશનું ન્યુ યોર્ક સિટી મહારાજના અસ્થિ કળશની પુષ્પાજલી માટે ગવર્નર ફીલ મર્ફી, મુક્તજીવન સ્વામીબાપા પાઈપ બેનની સુમધુર સુરાવલીઓ સાથે કરવામાં આવી હતી. શ્રી સ્વામિનારાયણ ગાદીના પ્રવર્તમાન આચાર્ય શ્રી જિતેન્દ્રિયપ્રિયદાસજી સ્વામીજી મહારાજના અસ્થિ કળશની પુષ્પાજલી માટે ગવર્નર ફીલ મર્ફી,

શ્રી સ્વામિનારાયણ ગાદી સંસ્થાન દ્વારા અમેરિકાના ન્યુ જર્સી ખાતે ભારતની આઝાદીના અમૃત મહોત્સવની ભવ્ય ઉજવણી...

શ્રી સ્વામિનારાયણ ગાદીના પ્રવર્તમાન આચાર્ય શ્રી જિતેન્દ્રિયપ્રિયદાસજી સ્વામીજી મહારાજના અસ્થિ કળશની પુષ્પાજલી માટે ગવર્નર ફીલ મર્ફી, મુક્તજીવન સ્વામીબાપા પાઈપ બેનની સુમધુર સુરાવલીઓ સાથે કરવામાં આવી હતી. શ્રી સ્વામિનારાયણ ગાદીના પ્રવર્તમાન આચાર્ય શ્રી જિતેન્દ્રિયપ્રિયદાસજી સ્વામીજી મહારાજના અસ્થિ કળશની પુષ્પાજલી માટે ગવર્નર ફીલ મર્ફી, મુક્તજીવન સ્વામીબાપા પાઈપ બેનની સુમધુર સુરાવલીઓ સાથે કરવામાં આવી હતી. શ્રી સ્વામિનારાયણ ગાદીના પ્રવર્તમાન આચાર્ય શ્રી જિતેન્દ્રિયપ્રિયદાસજી સ્વામીજી મહારાજના અસ્થિ કળશની પુષ્પાજલી માટે ગવર્નર ફીલ મર્ફી, મુક્તજીવન સ્વામીબાપા પાઈપ બેનની સુમધુર સુરાવલીઓ સાથે કરવામાં આવી હતી. શ્રી સ્વામિનારાયણ ગાદીના પ્રવર્તમાન આચાર્ય શ્રી જિતેન્દ્રિયપ્રિયદાસજી સ્વામીજી મહારાજના અસ્થિ કળશની પુષ્પાજલી માટે ગવર્નર ફીલ મર્ફી, મુક્તજીવન સ્વામીબાપા પાઈપ બેનની સુમધુર સુરાવલીઓ સાથે કરવામાં આવી હતી. શ્રી સ્વામિનારાયણ ગાદીના પ્રવર્તમાન આચાર્ય શ્રી જિતેન્દ્રિયપ્રિયદાસજી સ્વામીજી મહારાજના અસ્થિ કળશની પુષ્પાજલી માટે ગવર્નર ફીલ મર્ફી,

અજર, અમર, ઉજ્જવળ બહેનની રાખડી છે

ત્રિદેવ, ત્રિદેવિની કૃપાની સાક્ષાત નાડાછડી છે સહોદરી સહોદરને બાંધી રહ્યા યાચે છે સ્વરક્ષા જન્મોજન્મનાં સંબંધોની અકબંધ આ કડી છે કશું ય ન આપી શકો તો બહેનને આપજો પ્રેમ ભાઈનાં આવકારની જ ભૂખી તેની આંખડી છે

સગી ના હોય તો માનેલીને સગી જ માનજો સતરસો જન્મની પુણ્ય પ્રસાદી આ વ્હાલુંડી છે સદાચારી બની બહેનને દયો રક્ષાબંધનની ભેટ કહો, પત્ની સિવાયનાં સૌ મા-બહેન-દીકરી છે -મિત્તલ ખેતાણી (રાજકોટ, ૨.૯.૮૨૪૨૧૯૯૮)નાં કાવ્ય સંગ્રહ ‘શબ્દ ઘેર આનંદ ભયો’માં સુતરનો કાવ્યો દોરો

સગી ના હોય તો માનેલીને સગી જ માનજો સતરસો જન્મની પુણ્ય પ્રસાદી આ વ્હાલુંડી છે સદાચારી બની બહેનને દયો રક્ષાબંધનની ભેટ કહો, પત્ની સિવાયનાં સૌ મા-બહેન-દીકરી છે -મિત્તલ ખેતાણી (રાજકોટ, ૨.૯.૮૨૪૨૧૯૯૮)નાં કાવ્ય સંગ્રહ ‘શબ્દ ઘેર આનંદ ભયો’માં સુતરનો કાવ્યો દોરો

સેક્ટર-૨, શોપિંગ સેન્ટર સ્થિત વોર્ડ નં.૯ના ભાજપ કાર્યાલય ખાતે યોજાયો કાર્યક્રમ

ગાંધીનગર મહાનગર ભાજપા મીડિયા વિભાગની અખબારી યાદી જણાવે છે કે, દેશની આઝાદીના ૭૫ વર્ષ પૂર્ણ થવાના અવસરે પ્રધાનમંત્રીશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના આહવાન અનુસાર આગામી ૧૩ થી ૧૫ ઓગસ્ટ દર બર તિરંગા અભિયાન અંતર્ગત દેશના ત્રણેક ઘર, કચેરી, ઓફીસ પર

દેશી ફળના વૃક્ષો વાવીને સંસ્કૃતિની જાળવણી કરીએ

ભારત દેશમાં શહેરીકરણ અને ઉદ્યોગીકરણનાં કારણે લીલા જંગલો કપાતા જઈ છે અને તેના સ્થાને કોર્કીટ કે સિમેન્ટના જંગલો ઊભા થયા છે. જેમ કોઈ પણ કિયાની પ્રતિક્રિયા હોય તેમ આપણા સમાજમાં વૃક્ષ હેઠન કરનારની સખા મે વૃક્ષોનું વાવેતર અને પર્યાવરણનું જતન કરનારો જાગૃત વર્ગ પણ જોવા મળે છે. પરંતુ ઘણી ખરી વાર પૂરતા જ્ઞાનનાં અભાવને કારણે અજાણતા જ પર્યાવરણનું રક્ષણ કરવાના હેતુથી કરેલું કાર્ય જ પર્યાવરણને નુકસાન પહોંચાડી શકે છે. ભારતમાં હાલમાં જ કોનોકાર્પસ નામનું વૃક્ષ ખૂબ જ ચર્ચામાં છે.

શુશોભન માટે વપરાતું આ વૃક્ષ મૂળ પશ્ચિમી એશિયામાં જોવા મળે છે. ૭૫૫થી વૃદ્ધિ કરતું આ વૃક્ષ શોભામાં ચોક્કસપણે વધારો કરે છે પરંતુ તે સ્વાસ્થ્ય અને પર્યાવરણ બંને માટે હાનિકારક છે તેવું પર્યાવરણવિદો કહેવું છે. કોનોકાર્પસ લેન્સિફોલિયસ (Conocarpus lancifolius) સુશોભન માટેનું વૃક્ષ છે. તે કોમ્બ્રેટેસી (Combraceae) કુળની વનસ્પતિ છે. લેન્સિલીફ બટનવુડ (Lanceleaf Buttonwood), દમાસ ટ્રી (Damas Tree), વગેરે જેવા સામાન્ય નામોથી ઓળખવામાં આવે છે. તે પશ્ચિમી એશિયા (યમન)નું મૂળ વાતની છે. તે સદાહરિત વૃક્ષ છે, જે ૨૦ મીટર ઊંચું વધે છે. વાવેતર કરેલ વૃક્ષ મોટાભાગે એક જ પ્રકારનાં પરંતુ જ્યાં કુદરતી રીતે ઊગે છે તેવા વૃક્ષોમાં ઘણી બધી શાખાઓ હોય છે. પાંદડા સરળ અને ચળકતા, ૧૦ સે.મી. લાંબા, લેન્સ આકારના, આધાર પાસે સાંકડા અને ગાઢ ફળ શુષ્ક, ગોળાકાર, લીલા રંગના, કોન જેવા જે ભીંગડા જેવા નાના પામનું હોય છે, ઉપરાંત તે છાંયડો સુશોભન માટે ઉપયોગી એવું આ વૃક્ષ માત્ર દેખાવ માં જ સારું છે. પરંતુ આ વૃક્ષના પરેપર આ વૃક્ષ પર્યાવરણની સાથે વ્યક્તિના સ્વાસ્થ્ય માટે પણ ખૂબ જ હાનિકારક છે. આ વૃક્ષ મોટે ભાગે દરિયાકિનારે વાવવામાં આવતું હતું પરંતુ આજ શહેરની શોભા વધારવા શહેરી વિસ્તારમાં આ વૃક્ષ વ્યાપક રહ્યા છે. આ વૃક્ષ જમીનમાંથી બહોળા પ્રમાણમાં

સમસ્ત નગરજનોને શ્ર્દીઉદ્ધર ઘર તિરંગાશ્ર્દીઉદ્ધર; અભિયાનમાં જોડાઈનેઆઝાદીના અમૃત પર્વની ઉત્સાહભેર ઉજવણી કરવા અપીલ કરી હતી. આ કાર્યક્રમમાં મહાનગર ભાજપા અધ્યક્ષશ્રી ઋચિર ભટ્ટ, મેયરશ્રી હિતેશ મકવાણા, ડે. પ્રેમલસિંહ ગોવ, સ્ટે.કમિટી ચેરમેન જસવંતભાઈ પટેલ, પૂજય પી.પી.સ્વામીજી, મહામંત્રીશ્રીઓ શ્રી

પાણી ખેચી લે છે જેથી ભવિષ્યમાં જમીનનાં પાણીની સપાટી ખૂબ જ નીચી જવાની શક્યતાઓ ખૂબ જ વધારે છે. ગુજરાત રાજ્યના અમુક શહેરોમાં આ પરિસ્થિતિ ઊભી થઈ છે. સંશોધન દ્વારા જાણવા મળે છે કે કોનોકાર્પસ વૃક્ષથી દરેક વ્યક્તિનાં સ્વાસ્થ્યને અલગ અલગ અસર જોવા મળે છે. તેની રજથી વ્યક્તિનાં ફેફસા પર વિપરીત અસર પડી શકે છે. કેટલાક વ્યક્તિઓને આ વૃક્ષના કારણે ચામડીની એલર્જી અને થસન પ્રક્રિયા પર આડઅસરો તેમજ કફ, ખાંસી જેવી તકલીકો જોવા મળે છે. તબીબી ભાષામાં જેને એલર્જીક બ્રોકાઇટીસ કહે છે. આ વૃક્ષ કોઈ પણ ઋતુમાં ખૂબ જ ઝડપથી વિકાસ પામતું હોય છે, ઉપરાંત તે છાંયડો આપે છે માટે લોકો તેની નીચે બેસવાનું પસંદ કરે છે. પરંતુ આ વૃક્ષના પરાગરજો હાનિકારક હોવાથી વ્યક્તિના સ્વાસ્થ્ય પર વિપરીત અસર કરે છે. આવું વૃક્ષ વાવવાને બદલે ભારતનાં દેશી વૃક્ષો વાવીને આવડાવવા પર વિચારણા કરીએ અને કોનોકાર્પસને જાકારો આપીએ.

